

Janikovszky Éva életműve

Janikovszky Éva (1926 – 2003)

a magyar gyerekirodalom kiemelkedő alakja, írásai a 60-as évektől kezdődően máig népszerűek, nemcsak itthon: könyveit 36 nyelvre fordították le.

Kucses Évaként született Szegeden, felnőttkorában első művét Kispál Évaként publikálta, majd később fölvette férje, Janikovszky Béla nevét. 1954-ben kezdett dolgozni az Ifjúsági – később: Móra – Könyvkiadó-

Forrás: <https://www.facebook.com/janikovszkyeva>

nál mint lektor, tíz évvel később a kiadó főszerkesztője lett, innen ment nyugdíjba, de haláláig munkatársa maradt. A kiadó egykori igazgatója, Fazekas Anna biztatta először írásra, így jelent meg 1957-ben a Csip-csup című gyerekkönyv, majd két lányregényt követően (Szalmaláng, Aranyeső) 1962-ben a Te is tudod? és utána néhány évente az újabb és újabb rendkívüli humorú gyermekmonológok, melyekhez mind Réber László készítette a rajzokat: 1973-ban az NSZK-ban az Év Gyerekkönyv díját nyerte el a Ha én felnőtt volnék. Janikovszky és Réber együttműködése során kivételes képeskönyvek készültek, egyszerre gyerekeknek és felnőtteknek szólók, ritka összejátékai szövegnek és rajznak. A képeskönyvek nemcsak a Kádár-korszak hétköznapijait mutatják fel, de egy polgári családi otthont is ismerőssé tesznek az olvasó számára.

Az életmű legjobb, legragyogóbb darabjai ezek a kisregény-szerkezetű gyerek- és kamaszmonológok. Janikovszky írásaiból egyetlen hang szól (monográfusa, Komáromi Gabriella szerint már gyerekkori naplóiban szinte készen áll, fölismerhető ez a hang), mely a mindennapi beszéd egyszerűségével hat, ám ez az egyszerűség rafinált: a monológforma sokszor dialógusokat rejt magában, iróniával mutat rá felnőttek által használt, közhelyes nyelvi panelekre, így humorral és szeretettel, de határozottan kritikai megközelítésbe helyezi a jelenségeket és tekintélyeket.

A Bajza utca 8-as számú a házban élt és alkotott, 1955-től haláláig „Erzsébetváros díszpolgára”.